

Hele dagen in de bomen: gefaalde moederliefde scherp gesteld

07/01/2017 Roger Arteel, Theatermaggezien

De Franse schrijfster Marguerite Duras (1914-1996) liet een aanzienlijk aantal romans, verhalen, waarvan enkele bewerkt voor toneel, en filmscenario's na. Uit eigen ervaringen en in een zeer persoonlijke stijl creëerde ze variaties op het thema van de onmogelijkheid op een volmaakte manier lief te hebben. Uit Franse ouders geboren in Indochina, nu Vietnam, maakte ze meerdere verhuizingen mee en na de vroege dood van haar vader, een schooldirecteur, leed ze ook onder de dubbelzinnige haat-liefde verhouding met haar moeder. Vooral bekend werd Marguerite Duras door de film *Hiroshima mon amour* (1959), waarvoor ze op vraag van filmmaker Alain Resnais (1922-2014) het scenario schreef en waarin de dood onvermijdelijk aanwezig is in een kortstondige grote liefde tussen een Japanner en een Française. Duras deelde in het succes van de film, wat haar aanzette zelf haar roman *India Song* en haar als toneelstuk geschreven *Agatha*, te verfilmen.

In *Hele dagen in de bomen*, een aangepaste toneelbewerking voor Malpertuis (Tielt) door regisseur Piet Arfeuille, van de novelle *Des journées entières dans les arbres* (1954), komt een rijke moeder en zakenvrouw (Tania Van der Sanden) op bezoek bij haar enige en danig ontspoorde zoon (David Cantens), die ze lang niet meer heeft gezien. Het is, voortgaande op haar gevorderde leeftijd, wellicht het laatste weerzien. Als kind wilde de jongen ook al niet deugen en de moeder voelt zich schuldig aan zijn leven-zonder-werken en doet een ultieme poging om in hem toch een geslaagd mens te zien. Tussen moeder en zoon staat het meisje Marcelle (Karlijn Sileghem), dat begrip opbrengt voor de situatie maar twijfelt aan de liefde in haar moeilijke relatie met de zoon. Het meisje is machteloos tegenover moeder en zoon die haar negeren.

Acht de moeder zich geslaagd als carrièrevrouw, als moeder is ze mislukt. Daarenboven wil ze de realiteit niet onder ogen zien en sleept ze met haar schuldgevoel ook nog leegte en eenzaamheid met zich mee: haar bezit, haar luxe, stellen nog weinig voor in een hedendaagse dwangmatig individualistisch gerichte wereld die voorbijraast in een almaar meer eisende economie. Een reactie daartegen komt duidelijk naar voor in de rol van de zoon die absoluut weigert zich niet enkel in een louter prestatiegerichte, maar in gelijk welke maatschappij in te zetten. Zijn radicalisme drijft hem echter in de verveling en in afzondering, in egoïsme en zelfbevrediging in louche seks.

Dit delicaat en in weinig woorden en dialogen tot de kern herleid gegeven, krijgt in het decorconcept van *Atelier Bildraum*, zijnde architect Steve Salembier en fotografe Charlotte Bouckaert, in de aanvullende muzikale achtergrond (Gary Shepherd/Aleksander Grujic) en in de belichting van Mark Van Denesse een even delicate als kernachtige en specifieke omkadering en scherpstelling. Decorgordijnen die zowel verhullen als onthullen, bepalen mee het verloop van de handeling. Als toeschouwer kijk je als het ware mee in een privé-fotoalbum waarin maar af en toe een kijk wordt gegund al naargelang het schuiven van een gordijn, waardoor dan ook datgene wat gezegd of getoond wordt een verhoogde spanning heeft die meteen tot een meer tonende manier van acteren leidt, door de spelers zeer homogeen gerealiseerd.

In de novelle is het niet duidelijk of de moeder op het einde sterft. Piet Arfeuille laat het in zijn bewerking sterk vermoeden. Een bijblijvende scène is dan ook deze waarin Tania Van der Sanden de wiegende leunstoel waarin ze heeft zitten mijmeren, soms morren, achter zich aan sleept. De leunstoel heeft een rugleuning met staafjes als van een kooi. Ze sleurt aan die kooi als aan haar verleden en ziet tussendoor hoe haar zoon en het meisje samen liggen en elkaar omarmen. Duidelijk voor de moeder een troostende gedachte: ondanks alles, samen redden ze het wel; nu mag ik sterven, zie je haar denken. Ze geraakt met moeite neer in de stoel en haar zoon komt er even bij en houdt (voor het eerst?) haar hand vast. Een scherp gesteld beeld van een bevrijdend afscheid. Ontroerend goed.

Info: www.malpertuis.be